

اولین مناظره انتخاباتی به صحنه محاکمه دولت مستقر تبدیل شد

هجوم به دولت در غیاب دولت

همواره در دسترس افکار عمومی بوده‌اند. وی تأکید کرده که اهمیت نشست‌های خبری رئیس جمهوری آنجا برجسته‌تر می‌شود که به یاد بیاوریم در تمام این سال‌ها دیگر رؤسای قوا چند بار خود را در برابر رسانه‌ها آزموده‌اند. معزی در توثیتی دیگر نوشت: حتی در مناظره غیابی با روحانی هم پیروز نشدند گواه آنکه مخالفان کوچک‌ترین اشاره‌ای به تأثیر جنگ تحریمی و کرونا بر اقتصاد ایران نداشتند و تاریخی‌ترین فشار اقتصادی و مهیب‌ترین بحران سلامت عمومی را سانسور کردند. وی افزود: جانب آنکه این دوواقعیت حتی در سؤالات طراحی شده بدون ترامپ، تحریم و کرونا، تلاشی است برای قرار از شکست حتی در مناظره‌های غیابی، تلاشی برای پنهان کردن صورت مسأله‌های بزرگ و منحرف کردن افکار عمومی از فقر و ضعف پاسخ‌ها و ساده‌سازی‌ها. با وجود این، اما هنوز پاسخی به درخواست‌های دولت برای داشتن چنین فرصتی داده نشده.

■ **غیبت چالش‌های اساسی در مناظره اقتصادی** معصومه ابتکار، معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری در همین رابطه نوشت: «برای بسیاری از مردم این سؤال مطرح شده که درمحو اقتصاد مناظره ددبش (نشیه) چرا حتی یک سؤال درموردمهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران مطرح نشد؟ اثر سال‌ها تحریم، اثر برجام بر اقتصاد، اثر سال‌ها جنگ روانی خارجی و داخلی بر اقتصاد، اثر پاندمی کرونا بر اقتصاد، اثر دولت سایه و زورمند بر اقتصاد.» شهیندخت مولاردی، سلف معصومه ابتکار هم اینگونه درباره مناظره روز شنبه اظهار نظر کرد: «چرا در ۲ ساعت مناظره با موضوع «اقتصاد» در مورد خشن‌ترین

گروه سیاسی/ اولین مناظره نامزدهای ریاست جمهوری در صداوسیما با موضوع اقتصاد واکنش‌های زیادی در بین چهره‌های سرشناس به‌دنبال داشت؛ از انتقاد نسبت به نبود انسجام در سخنان داوطلبان گرفته تا هجانی کردن مناظره و نداشتن برنامه دقیق برای مشکلات کشور از موضوعاتی بود که چهره‌های سیاسی درباره آن اظهار نظر کردند. با این حال آنچه بیشتر از همه مورد توجه کارشناسان و منتقدان قرار گرفت، حذف معنادار دو مسأله اساسی مبتلا به کشور در مناظره‌ها بود که اتفاقاً ارتباط مستقیمی هم به وضعیت اقتصادی کشور دارد. تحریم‌ها و کرونا هیچ جایگامی در میان سؤالات طرح شده از سوی کمیسیون تبلیغات برای نامزدهای انتخاباتی نداشتند حال آنکه به گواه واقعیات موجود و ادعای کارشناسان این دو مسأله حداقل در دو – سه سال گذشته سایه سنگینی بر وضعیت اقتصادی کشور داشته‌است. از سوی دیگر به نظری‌رسد آنچه تکمیل‌کننده این سانسور ه‌ف‌دار بود، هجوم نامزدهای اصولگرا به عملکرد دولت مستقر بود بدون آنکه اساساً اشاره‌ای به کیفیت و سختی مواجه مدیریت کشور با این دو عامل بیرونی بشود. در حقیقت اولین مناظره تبدیل به صحنه محاکمه دولت روحانی شد و نامزدهای اصولگرا به جای تبیین و تشریح برنامه‌های ایجابی خود، ترجیح دادند وقت بیشتری را به زیر سؤال بردن سیاست‌ها و برنامه‌های دولت فعلی اختصاص دهند.

در شرایطی که دولت هم هیچ نامزدی در انتخابات ندارد، رئیس کل سابق بانک مرکزی به واسطه حضورش در کابینه دوم دولت روحانی، بهانه‌ای شد برای دیگر نامزدها که به نام پاسخ به مواضع او تیغ تند حملات‌شان را علیه دولت تیز کنند. فارغ از اینکه گویی خودشان در تمام این سال‌ها عهده‌دار هیچ مسئولیتی نبوده و هیچ سهمی در وضعیت موجود نداشته‌اند.

به انتقادهای پر تعداد از دولت در مناظره انتخاباتی نوشت: «وقتی در مهم‌ترین رویداد تلویزیونی، پرسش‌ها عمده‌انه واقعیت را سانسور می‌کنند و کاندیداهای مخالف هم با خونسردی از تحریم و کرونا می‌گذرند و به اتهامات علیه دولت می‌پردازند، دولت حق خود می‌داند که در زمان پرمخاطب متناسب با مناظره، اتهامات را پاسخ دهد و شهروندان راستی آزمایی کنند. دولت روحانی نه در پاسخگویی و نه در درخواستی لکنت نداشته، نشست‌های خبری و دیدارهای رسانه‌ای رئیس جمهور همواره برقرار بوده و کرونا هم نتوانسته تعطیلشان کند. سخنگو، وزرا و حتی وزارتخانه‌های خارجه و بهداشت نیز در آئین‌های تحریم و کرونا

■ **برجسته‌نمایی معلول‌ها و سانسور علت‌ها**

علیرضا معزی ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهوری در واکنش به چنین وضعیتی تأکید کرد مخالفان برجام در مناظره نمودار نشان دادند اما از میلیاردها دلار خسارت تحریم چیزی نگفتند. معزی در توثیتی نوشت: در مناظره اقتصادی، نقش اعداد پررنگ‌تر است، عجیب است که هر چند دقیقه نمودارهای پرینت شده رو به دوربین گرفته می‌شد اما هیچ کدام از مخالفان برجام و دولت و مذاکره، از ده‌ها و صدها میلیارد دلار خسارت تحریم بر اقتصاد ایران چیزی نگفت. از معلول‌ها گفته می‌شد اما علت‌ها را سانسور می‌کردند. معزی همچنین در واکنش

قاضی زاده هاشمی: باید به‌دنبال اصلاح ساختار برویم

با پروژه و برنامه مشکل حل نمی‌شود»، گفت: «طراحی کردیم که در چهار سال تورم به زیر ۵ درصد برسد، مسأله اشتغال و ازدواج جوانان حل شود.» قاضی‌زاده هاشمی با اعلام اینکه طی سه سال اول برای ۴.۵ تا ۵ میلیون نفر ایجاد شغل می‌کند و بخش حاد مسأله بورس را با سه دستورالعمل در سه، چهار روز اول دولتش حل خواهد کرد، گفت: «همچنین ما برای هزینه‌بخانوار شامل خوراک، ریزمغذی‌ها، انواع پروتئین‌م تعریف‌گذاری را در اختیار دولت گذاشته ولی راه‌های دیگری به وجود آمده که واردات انجام می‌شود و تولید را تهدید می‌کند. یکی از آنها قاچاق است، آن هم از مبادی رسمی و مناطق ویژه و آزاد و دیگری ارز ارزانه قیمتی که در اختیار صادرکننده قرار می‌گیرد.» قاضی‌زاده هاشمی در جمع‌بندی اظهاراتش گفت: ما سه سال است بخصوص بعد از بیانه‌ی دوم گام به‌هبری به جمع‌بندی رسیدیم که نحوه اداره کشور مشکل دارد. من جراح هشتم، ما بیماری‌های خطرناک را با مسکن درمان نمی‌کنیم. در موضوعات اضطراری باید دستورالعمل و برنامه باشد که داریم.»

سیدامیرحسین قاضی‌زاده هاشمی در اولین مناظره نامزدهای ریاست جمهوری که به طرح پرسش‌های اقتصادی اختصاص داشت در پاسخ به سؤالی درباره راهکار تقویت ارزش پول ملی گفت: «اگر ما بتوانیم تورم را در جامعه به عنوان ام‌المصابیب کنترل کنیم، می‌توانیم ارزش پول ملی را حفظ کنیم.» او با بیان اینکه «در کشور ما مسئولان مربوطه به جای اینکه مسئول حفاظت از ارزش پول ملی باشند، مسئول حفاظت از ارز خارجی شده‌اند» و «ای کاش رئیس بانک مرکزی ما خود را مسئول حفظ ریال بدانند نه دلار»، گفت: «ما در دولت سلام بسته مفصلی را شامل ۲۱۳ پروژه تعریف کردیم که بیش از ۵۰ پروژه آن به کنترل تورم برمی گردد و در آن اصلاحات ساختاری بانک‌ها و بودجه نیز پیش‌بینی شده‌است. قاضی‌زاده هاشمی در ادامه افزود: «ما به‌دنبال گسترش تولید، تقویت تولید، هدایت نقدینگی به سمت تولید و کنترل قیمت در بازار هستیم.» او در ادامه این مناظره به انتقاد از اظهارات مطرح شده توسط دیگر نامزدها پرداخت و گفت: «مردمی که پای گیرنده‌ها نشسته‌اند انتظار بیان چه مطالبی را از کاندیداها دارند؟ وقتی مردم تا خرخره در مشکلات غرق هستند می‌خواهند ببینند کاندیداها چه برنامه‌ای برای حل این مشکلات و امروز و آینده فرزندان‌شان دارند.» او ادامه داد: «مسأله‌ا ما مدیریت است، اما آنچه مهم‌تر از مدیریت است وجود سازوکار نادرس‌ت استضعاف‌گر است. اگر می‌خواهیم اصلاح‌طلبان اقتصادی انجام دهیم و با فساد مبارزه کنیم باید به‌دنبال اصلاح ساختارهای اقتصادی برویم.»

قاضی‌زاده هاشمی تسهیلات بانکی را در شرایطی که نرخ سود تسهیلات زیر نرخ تورم است بزرگ‌ترین موضوع رانتهی کشور دانست و گفت: «اگر ساختار همین باشد حتی اگر مدیر عوض شود چه اصلاح‌طلب باشد و اصولگرا بیاید یا برعکس مشکلی حل نمی‌شود. اگر ما می‌خواهیم مشکلات اقتصادی حل شود باید به‌دنبال اصلاح ساختار برویم.»

این کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری در بخش تشریح برنامه‌های اقتصادی دولت خود گفت: «روش اداره کشور فرسوده‌است. قانون تجارت، بیمه و بانک ما باید اصلاح‌نهادی شود. الان مسأله این است که زانوی دولت بر گردن مردم است و دولت باید زانوی خود را بردارد.» او با بیان اینکه «ما نظام تحول را برای تغییر اکوسیستم کشور طراحی کردیم و معتقدیم باید انقلاب سازوکاری انجام شود، زیرا

رشد اقتصادی و توزیع مناسب ثروت را دنبال می‌کنم، موانع را از پیش پای تولید با مقررات‌زدایی و تسهیل در صدور مجوزها برمی‌دارم که اکنون ۸۰ درصد مجوزها با رانت توزیع می‌شود». او سپس خطاب به همتی گفت: «آقای همتی تهمت بزرگی علیه ما زنده که ما به‌دنبال توزیع فقر هستیم، ما به‌دنبال جهش تولید، خلق ثروت و توزیع آن بین مردم هستیم.» زاکانی در بخش دوم مناظره و در پاسخ به این سؤال که برنامه‌اش برای عبور از اقتصاد مبتنی بر نفت چیست، گفت: «راهی جز جهش تولید و بهره‌مندی از ظرفیت‌های کشور و خلق و توزیع ثروت وجود ندارد. برای این کار باید به سمت گرفتن درست مالیات، توجه به تولید و استفاده از ظرفیت‌های کشور رفت. باید مالیات را اصلاح کنیم. نباید دولت دست در جیب مردم کند. دولت باید با اقتصاد سالم مسیر را دنبال نماید.»

او در پاسخ به این سؤال که برنامه‌اش در خصوص بومی‌گزینی چیست، گفت: «تحول در عرصه اقتصاد مدیریتی، جهش تولید، حکمرانی فضای مجازی، دولت الکترونیک، تمرکززدایی و مبارزه قاطع با فساد اداری و فساد اقتصادی از جمله برنامه‌های بنده‌است. تمرکززدایی مبنی بر

منوط به تعاملات گسترده جهانی است و نباید معطل دو سه کشور باشیم.»

او با تأکید بر اهمیت داشتن یک برنامه ارزآوری در کشور، افزود: «ارزآوری وقتی اتفاق می‌افتد که به همه دستگاه‌های دولتی مأموریت ارزآوری بدهیم. نه اینکه وزارت نفت، نفت نفروخت همه کارها تعطیل شود یا بگویم هر وقت FATF تصویب شد، کار می‌کنیم.» جلیلی با بیان این اعتقاد که «در بخش‌های معدن، کشاورزی، نفت و گاز و برق می‌توانیم درآمد ارزی کشور را به صورت جهشی داشته باشیم» در پاسخ به دومین سؤال خود مبنی بر اینکه چه برنامه‌ای برای استفاده از ظرفیت معادن کشور دارید، گفت: «مهم‌تر از کشف و استخراج معادن، ایجاد ارزش افزوده در داخل کشور است، زیرا یکی از مشکلات کشور ما خام‌فروشی مواد معدنی است. با ایجاد ارزش افزوده می‌توان ارزآوری داشت و اشتغال‌زایی کرد.» جلیلی درباره برنامه‌اش برای شهرک‌های صنعتی هم «عدم تأمین مالی» و «عدم ثبات در مقررات اقتصادی برای صادرات» را از مشکلات صنعتگران دانست و تأکید کرد: «همه می‌گویند ما باید ده‌ها مجوز از ده‌ها سازمان و دستگاه بگیریم تا کار را انجام دهند. باید از ظرفیت دولت الکترونیک استفاده کنند و این موضوع را حل سازند. سعید جلیلی در بخش پایانی سخنانش وعده داد: «سال اول ۱۰۰ هزار، سال دوم ۱۲۶ هزار و سال چهارم ۲۵۳ هزار شغل ایجاد می‌کنیم.»

اصلاح شود. قوه قضائیه فقط می‌تواند با خروجی‌ها برخورد کند.» او در ادامه افزود: «ما شورای حفظ حقوق بیت المال را ایجاد کردیم که از زمین خواری پیشگیری می‌کند. ما باید سند عادی را به سند رسمی تبدیل کنیم و با مجلس آن را دنبال کردیم و در گیر و دار مسائل اداری است. مسأله حدنگار و کاداستر مهم است و کشور ما در این زمینه عقب است و ان‌شاءالله تا آخر سال ۱۴۰۰ کاداستر به سرانجام می‌رسد.» رئیسی درباره راهکارش برای کنترل تورم گفت: «باید به سمت ارز تک‌نرخ‌ی رفت و ارزصادراتی را مدیریت کرد. با اعلام اینکه ارز برگشته کاری پیش نمی‌رود، مدیریت باید کرد و تسهیلات بانکی را باید مدیریت کرد.» رئیسی در جمع‌بندی سخنان خود در مناظره اول گفت: «رئیس جمهوری رئیس همه مردم از هر گویش و اقلیم و جنسیت است. باید با نگاه عمیق حل مسائل همه مردم برای او مسأله باشد» او با بیان اینکه در قوه قضائیه برنامه داشته و مردم احساس کردند که در این قوه اتفاقی افتاده و وضعیت متفاوتی رقم خورده است، افزود: «ما اصحاب «ما می‌توانیم» هستیم. درباره بانک‌ها گفتند به حرف گوش نمی‌کنند، من گفتم ببینید به حرف من گوش می‌کنند یا نه؟ زیرساخت‌ها مشکل دارد و باید کامل شود.» او همچنین با بیان اینکه ۲ میلیون فالوئر در فضای مجازی دارد از ضرورت تقویت زیر ساخت‌ها در این حوزه گفت.

۹ پیشران اقتصادی اعم از نفت، گاز، پتروشیمی و توجه به زیرساخت‌ها خواهد بود، افزود: «تمرکز و اولویت بنده جهش تولید و تمرکززدایی در حوزه مدیریت است. مبارزه با فساد اقتصادی، دیوان‌سالاری و همچنین

نخستین مناظره

جلیلی: همه دستگاه‌های دولتی باید مأموریت «ارزآوری» داشته باشند

سعید جلیلی که پیش از آغاز مناظره گفته بود: «کشور این ظرفیت را دارد که در چهار سال آینده نه تنها اداره شود، بلکه در شان ملت ایران، جهش پیدا کند» و «رقیب ما کسی است که بخواهد کشور را متوقف کرده، معطل کند و هر روز بهانه‌ای داشته باشد»، در مناظره اقتصادی روز شنبه در پاسخ به پرسش از برنامه‌اش برای محرومیت‌زدایی، گفت: «برای محرومیت‌زدایی باید ابتدا باور و اراده داشت سپس طرح و برنامه. ما چند برنامه داریم. معتقدیم باید حق مردم در زمینه انرژی را به آنها بدهیم و طرحی به نام «وان» در این خصوص است. طرح دوم در زمینه سبد غذایی است. حداقل ۲ هزار و ۵۰۰ کالری در روز باید به مردم برسد که برنامه‌ای تهیه کردیم که سبد غذایی بخوبی توزیع شود که متأسفانه در این سال‌ها این توزیع مناسب نبوده‌است. درباره تفریح و سلامت مردم هم برنامه داشته و با همین امکانات و بودجه فعلی طرحی برای سفر مردم تهیه کرده‌ایم. طرح درباره سلامت مردم هم داریم.»

جلیلی فرصت ۴ دقیقه‌ای خود برای پاسخ به اظهارات دیگر نامزدها را معطوف به نقد عبدالناصر همتی کرد. او در واکنش به نقد همتی از «معطل نگاه داشته شدن موضوع پیوستن به FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام و تبعات منفی آن برای اقتصاد کشور» گفت: «اگر همین نگاه است که نتیجه این می‌شود. از ۴۲ بند FATF، ۳۹ بند را اجرا کردید، ولی (گروه ویژه اقدام مالی) فقط ۱۳ بند را قبول کرده است. عدم فهم مسأله موجب می‌شود که مسائل را حل نکنید. رویکرد شما اشتباه است.»

جلیلی در ادامه افزود: «یک نگاه اداره به زور کشور و حل یکی دو مسأله و FATF را بهانه حل نکردن سایر مسائل می‌داند. نگاه دیگر نیز این است که کشور توانمندی بالا دارد و نه تنها کشور می‌تواند اداره شود، بلکه می‌تواند جهش پیدا کند. دوستان به صراحت می‌گویند نمی‌شود، نه شما نمی‌توانید. ما می‌گوییم می‌شود. همان طور که قبلاً گفتم، تحریم‌ها برداشته نمی‌شود و روزنامه‌ها تیت‌ر زدند که تحریم‌ها برداشته می‌شود، ولی جلیلی می‌گوید، نمی‌شود.» این کاندیدای ریاست جمهوری در تشریح برنامه‌های اقتصادی‌اش گفت: «ارزش پول ملی وقتی ایجاد می‌شود که بتوانیم جهش تولید داشته باشیم. جهش تولید منوط به جهش صادرات و جهش صادرات

رئیسی: کارشناسان اقتصادی را به صف می‌کنم

سیدابراهیم رئیسی نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در اولین مناظره انتخاباتی به این پرسش که «موانع تولید چیست و اولویت‌های دولتش برای رفع این موانع کدام است»، گفت: «باید کاری کرد که تولیدکنندگانی که با اندیشه در تولید حضور یافتند و تولیدشان دچار مشکل شده، جذایت برای تولید در برایشان ایجاد کنیم و از آن طرف جذایت امور اقتصادی غیرمولد را بکاهیم.» رئیسی کاستی از جذایت بازارهای ارز و زمین و طلا و در عوض افزایش جذایه تولید را نیازمند ساز و کار دانست و گفت: «۲۵ درصد مالیات برای تولید داشتیم که باید با شیب پایین‌تر آن را ملایم کنیم و به ۱۰ درصد کاهش دهیم باید برای تولید در عمل کاری کنیم که مشکلی نداشته باشد و قاچاق از بین برود و نقدینگی به طرف تولید برود.» وی افزود: «برخی مجوزها برای تولید تبدیل به مانع شده‌است. باید دستور مجوزها پسینی شود و تسهیل کند.» او در فرصت ۴ دقیقه‌ای اش برای پاسخ به اظهارات دیگر کاندیداها و نقد آنها، گفت: «از این همه تهمت زدن و اهانت کردن خسته نشدید؟ چرا این همه دروغ می‌گویید؟ چرا به شعور مردم اهانت می‌کنید؟ مردم هم من را دیده‌اند و هم شما را.» او در ادامه افزود: «شما دیدید ما در قوه قضائیه چطور می‌عمل کردیم. نه یک سایت بستیم و نه یک روزنامه را بستیم، نه یک نفر را به‌خاطر انتقاد دستگیر کردیم. من در دوره قبلی حتی از یک نفر هم به‌خاطر توهین و تهمت شکایت نکردم. من که نمی‌خواهم به کار خنثاجات سر بزنم، مردم مشکل و درد دارند. یکی از دغدغه‌های مردم بی‌صداقی برخی مسئولان است. درست نیست بکی برای جلب آرا دیگران را تخریب کند.»

او در بخش تشریح برنامه‌های اقتصادی اش گفت: «من در قوه قضائیه مطالبه گر هستم و نیاز ندارم که بخواهم دنبال پست جدید باشم. مردم با روحیه و عملکرد من آشنا هستند و از من دعوت کرده‌اند.» رئیسی با بیان اینکه «باید مجموعه‌ای را که تولید پرورده می‌کند و علل فساد است پیدا کرد»، گفت: «مردم دنبال دعوای اقتصادی نیستند و این را می‌خواهند که مدیری مقتدر بیاید و کارشناسان را برای حل مشکلات به صف کند. من کارشناسان اقتصادی را به صف می‌کنم.» این نامزد ریاست جمهوری در پاسخ به دومین سؤال خود درباره مقابله با زمین خواری و تصرف اراضی گفت: «زمین به‌جای کشاورزی و سکونت تبدیل به سرمایه و ابزار سوداگری شده‌است. ساز و کارهای زمین‌خواری باید در دولت

زاکانی: موانع را از پیش پای تولید برمی‌دارم

اولین پرسش از علیرضا زاکانی در مناظره اقتصادی نامزدهای ریاست جمهوری پیرامون برنامه او برای کنترل نقدینگی مطرح شد. زاکانی در پاسخ علت بالا بودن حجم نقدینگی را تولید پول پر قدرت دانست و گفت: «بدون نظارت بانک مرکزی بانک‌ها اقدام به تولید پول می‌کنند. ما اکنون ابریده‌کاران بانکی داریم، ۱۱ ابریده‌کار ۹۰ هزار میلیارد تومان بدهی دارند. وظیفه آقای همتی و وزیر اقتصاد آن بود که بدهی‌های ابریده‌کاران بانکی را پیگیری کنند که این اتفاق رخ نداد.» او هم فرصت ۴ دقیقه‌ای انتقاد از رقبای انتخاباتی‌اش را بر انتقاد از همتی متمرکز کرد و گفت: «این سؤال را از آقای همتی پرسیدم که ابریده‌کاران بانکی چه کسانی هستند شاهد بی‌انضباطی در بانک‌های مختلف هستیم؛ چرا این وضعیت درست نمی‌شود. مفسده بانکی از کجا سرچشمه می‌گیرد. باید نظارت درستی توسط بانک مرکزی صورت می‌گرفت.» زاکانی در ادامه افزود: «بانک مرکزی به تقاضاهای دولت پاسخ داد و با چاپ پول آن را در بازار عرضه کرد. نتیجه آن است که دولت بدهی به دولت آینده انتقال می‌دهد. آقای همتی باید پاسخ دهند که چرا با این شرایط کشور اداره شد.» این نامزد ریاست جمهوری با بیان اینکه اساس تولید در دولتش بر پایه